

Hoge commissaris te Djakarta (Hirschfeld) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 13 april 1950

Voor Maarseveen persoonlijk, mede voor Drees en Stikker.

Radiorede Sukarno en Regeringsverklaring RIS zal U en clair worden geseind. Nadat ik van deze stukken kennis nam bracht ik om 22.30 uur een bezoek bij Hatta. Deelde mij mede, dat bewoordingen publiekelijk afgelegde verklaringen opzettelijk in rustige toon gehouden. Tegen toon Regeringsverklaring en van rede Sukarno heb ik op zichzelf dan ook geen bezwaar. Heb Hatta erop gewezen onmiddellijk bij hem te zijn gekomen, omdat ik vreesde dat besluit RIS-Regering Europese levens in Makassar en misschien elders in Oost-Indonesië in gevaar zou kunnen brengen en dat reorganisatie KNIL hierdoor ernstig geschaad zou kunnen worden. Verder wees ik hem erop, dat KPM-schepen Nederlandse vlag voeren en dat ik ernstige repercussies verwacht indien deze schepen in gevechtshandelingen zouden worden betrokken. Heb Hatta ook medegedeeld dat ik over deze zaken met U contact opneem.

Hatta heeft mij daarop medegedeeld, dat besloten was om niet in Makassar aan land te gaan omdat men geen gevechten in de stad wenste omdat men deze zaak zou willen liquideren zonder burgerbevolking van welke landaard ook in gevaar te brengen.

Ik wees ook op geruchten over beschieting Makassar door RIS-korvetten. Hatta verklaarde, dat dit beslist niet zou gebeuren.

Tenslotte verklaarde Hatta nog dat Sukawati na vernemen radioberichten onmiddellijk Sultan heeft opgebeld met verzoek 14 dezer vliegtuig naar Makassar te sturen teneinde Aziz te halen. Het ligt niet in het voornemen van RIS noch van Sukawati hierover iets te publiceren.

Bespreking met Buurman en Van Langen zal waarschijnlijk Vrijdagmiddag plaatsvinden. Verslag Van Langen komt overeen met telegram opgenomen in laatste verslag Generale Staf (zie mijn 375 sub F). Er zijn berichten die er op wijzen, dat NIT-Regering Azis openlijk verloochent en in het geheim aanmoedigt. Indien het er om gaat belangen van Nederlanders te redden zou ik Van Straten willen opdragen druk op Sukawati uit te oefenen om meer actief mede te werken het geschil te beslechten. Zonder tegenbericht neem ik aan dat U ermede accoord gaat dat ik een zodanige stap onderneem indien de nood aan de man komt. Morgenochtend 9 uur bespreek ik situatie met Generaals.